

**KONCEPCIA ROZVOJA PRÁCE S MLÁDEŽOU
V TRNAVSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI
na roky 2026 – 2030**

Obsah

1. Úvod a účel dokumentu	5
2. Východiská a širší kontext.....	6
3. Analytická časť.....	8
3.1 Demografické a vzdelávacie východiská	8
3.2 Potreby a výzvy mládeže	11
3.3 Nezamestnanosť a uplatnenie mladých ľudí na trhu práce v TTSK.....	13
3.4 Skupina NEET (Not in Education, Employment or Training)	14
4. Zhodnotenie súčasného stavu a rozvojových predpokladov mládeže v TTSK.....	15
4.1 Silné stránky a pozitívne predpoklady rozvoja mládeže.....	15
4.2 Obmedzenia a slabé stránky súčasného systému	16
4.3 Príležitosti a rozvojové možnosti	16
4.4 Riziká a ohrozenia rozvoja mládeže	16
5. Vízia a strategický cieľ.....	17
6. Prioritné oblasti koncepcie	18
6.1 Participácia a hlas mladých ľudí	18
6.2 Vzdelávanie a rozvoj kompetencií	20
6.3 Duševné zdravie a pohoda mladých ľudí.....	22
6.4 Dobrovoľníctvo a komunitný rozvoj	24
6.5 Rovnosť príležitostí, inklúzia a prevencie radikalizmu.....	26
6.6 Zamestnanosť mladých a podpora skupiny NEET	28
6.7 Udržateľnosť životného prostredia a environmentálna angažovanosť mládeže.....	30
6.8 Spolupráca s národnostnými a etnickými menšinami v TTSK	32
7. Implementácia.....	34
7.1 Koordinácia a riadenie.....	34
7.2 Partneri a spolupráca	34
7.3 Časový rámec.....	35
7.4 Financovanie.....	35
8. Záver	36
Prílohy.....	37

Zoznam skratiek a pojmov

TTSK	Trnavský samosprávny kraj
VÚC	Vyšší územný celok
SOŠ	Stredná odborná škola
SŠ	Stredná škola
DS	Dunajská Streda
GA	Galanta
HC	Hlohovec
PN	Piešťany
SE	Senica
SI	Skalica
SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TT	Trnava
WHO	Svetová zdravotnícka organizácia (World Health Organization)
HBSC	Zdravie a so zdravím súvisiace správanie školopovinných detí (Health Behaviour in School-ages Children)
NEET	Mladí ľudia, ktorí nie sú zamestnaní, ani sa nevzdelávajú alebo nezúčastňujú odbornej prípravy (Not in Employment, Education or Training)
KIRA	Krajská inovačná agentúra
KMP TTSK	Krajský mládežnícky parlament Trnavskej župy
ŽCVČ	Župné centrum voľného času
AI	Umelá inteligencia (Artificial Intelligence)
IPčko	Občianske združenie IPčko (Psychologická pomoc pre mladých ľudí)
MVO	Mimovládna organizácia
IUVENTA	Slovenský inštitút mládeže (dnes NIVAM)

NIVAM	Národný inštitút vzdelávania a mládeže
MŠVVaM	Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky
MCRŠ SR	Ministerstvo cestovného ruchu a športu Slovenskej republiky
Ex – post	Následné hodnotenie alebo kontrola aktivít a projektov po ich úplnom zrealizovaní
Youthpass	Európsky nástroj na potvrdenie a uznanie neformálneho vzdelávania v rámci programov Erasmus+ a Európsky zbor solidarity

1. Úvod a účel dokumentu

Koncepcia rozvoja práce s mládežou v TTSK na obdobie 2026 – 2030 je strategický dokument, ktorého cieľom je systematicky podporovať rozvoj mladých ľudí, vytvárať pre nich kvalitné podmienky na vzdelávanie, osobnostný rast, participáciu a aktívne zapájanie sa do života komunity.

Dokument reaguje na aktuálne potreby mladých ľudí v regióne, na spoločenské, ekonomické a demografické výzvy, ktoré ovplyvňujú ich životné podmienky, a zároveň nastavuje rámec pre koordinovanú prácu s mládežou v pôsobnosti TTSK – prostredníctvom stredných škôl, ktorých je kraj zriaďovateľom.

Koncepcia zároveň určuje základné princípy, priority a ciele, ktoré majú prispieť k tomu, aby Trnavský kraj bol regiónom, kde mladí ľudia chcú žiť, študovať, rozvíjať sa a zapájať do spoločenského diania.

2. Východiská a širší kontext

Koncepcia vychádza z:

- Európskej stratégie pre mládež 2019 - 2027 – ide o súbor cieľov a opatrení Rady Európskej únie zameraných na spoluprácu členských štátov ako zapájať, spájať a posilňovať postavenie mladých ľudí,
- Stratégie Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021 - 2028 – definuje kľúčové oblasti, ciele, opatrenia a indikátory smerujúce k zlepšeniu situácie mladých ľudí. Stratégia v jednotlivých opatreniach kladie dôraz predovšetkým na prácu s mládežou a neformálne vzdelávanie mládeže,
- Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2022 - 2030 – určuje strategickú víziu kraja,
- Zákon č. 282/2008 Z.z. o podpore práce s mládežou - hlavným cieľom zákona je právne vymedziť a podporiť prácu s mládežou ako verejnoprospešnú aktivitu, vytvárajúcu predpoklady, pre inovatívny, zelený a sociálne inkluzívny región. **Definuje prácu s mládežou** ako činnosť výchovného charakteru, vzdelávacieho charakteru alebo charakteru spoluúčasti mládeže vykonávaná s mládežou a pre mládež s cieľom zabezpečiť jej osobný rozvoj, osobnostný rozvoj, profesionálny rozvoj a sociálny rozvoj najmä prostredníctvom neformálneho vzdelávania.

Podporuje neformálne vzdelávanie, ktoré dopĺňa formálne vzdelávanie v školách a umožňuje mladým ľuďom získavať nové vedomosti, praktické skúsenosti a zručnosti (kľúčové kompetencie).

Vymedzuje cieľovú skupinu, ktorou sú na účely tohto zákona mladí ľudia vo veku od 12 do 30 rokov.

Zákon sa zaoberá viacerými špecifickými oblasťami:

Financovanie práce s mládežou: Upravuje možnosti financovania z rôznych zdrojov, vrátane štátneho rozpočtu, rozpočtov vyšších územných celkov (VÚC) a obcí, ako aj z fondov EÚ.

Akreditácia vzdelávacích programov: Zavádza systém akreditácie pre vzdelávacie programy v oblasti práce s mládežou, čím zabezpečuje kvalitu a uznávanie získaných kompetencií (vydávanie osvedčení o odbornej spôsobilosti).

Krajský mládežnícky parlament: V súlade s ustanovením § 6a zákona (v znení účinnom od 1. 1. 2026) sa na úrovni samosprávnych krajov zriaďuje Krajský mládežnícky parlament. Ten slúži ako oficiálny poradný orgán a kľúčový nástroj na podporu participácie mladých ľudí na rozhodovacích procesoch a samospráve kraja.

- Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – upravuje základný rámec pre výchovu a vzdelávanie na Slovensku. Stanovuje princípy, ciele, podmienky, rozsah, obsah a organizáciu výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach. Taktiež sa zaoberá stupňami vzdelania, prijímaním do škôl, ukončovaním vzdelávania a poskytovaním odbornej výchovy.
- Zákon č. 406/2011 Z.z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov – upravuje vzťahy súvisiace s výkonom dobrovoľníckej činnosti, definuje dobrovoľníkov, vysielajúce organizácie a prijímateľov dobrovoľníckej činnosti, a stanovuje náležitosti zmluvy o dobrovoľníckej činnosti. Jeho cieľom je stanoviť transparentné a jasné podmienky pre dobrovoľnícku prácu v záujme verejnosti.
- Správa o mládeži 2024 – komplexný dokument vypracovaný inštitútom NIVAM, ktorý mapuje aktuálny život a vývoj podmienok mladých ľudí na Slovensku v období rokov 2018 – 2023
- Vzdelané Slovensko 2035 – Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania – dokument kladie dôraz prepojenie školy s reálnym životom a oficiálne uznanie neformálneho vzdelávania, čo je pre prácu s mládežou kľúčové.

Okrem legislatívneho rámca táto koncepcia vychádza tiež z poznania, že mládež je nositeľom zmeny a kľúčovým prvkom udržateľného rozvoja spoločnosti. Mladí ľudia prinášajú nové nápady, energiu a schopnosť adaptovať sa na rýchlo meniaci sa svet.

TTSK vníma potrebu systematickej podpory mladých ľudí nielen v oblasti vzdelávania, ale aj v oblasti participácie, zdravého životného štýlu, kultúry, dobrovoľníctva, duševného zdravia a rozvoja kompetencií pre život a prácu v 21. storočí.

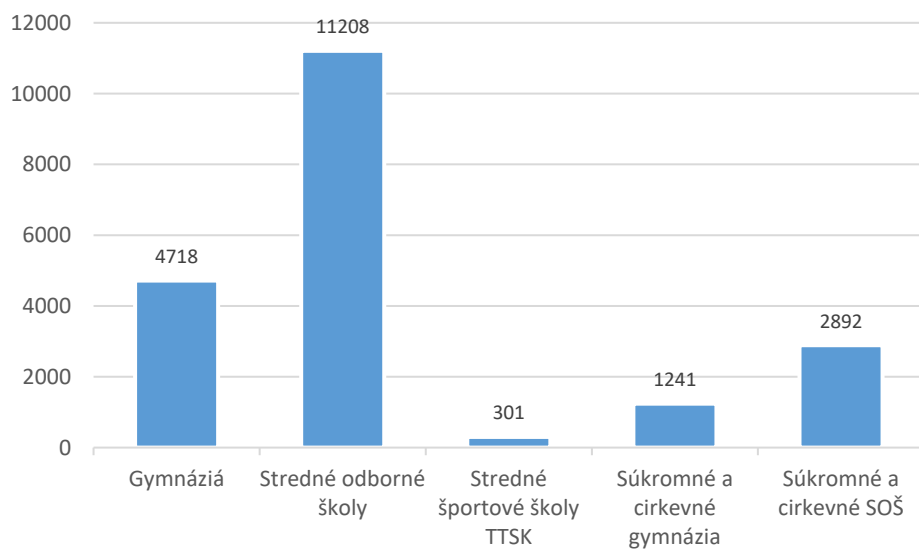
3. Analytická časť

3.1 Demografické a vzdelávacie východiská

Trnavský samosprávny kraj má približne 560 000 obyvateľov, z toho takmer 35 % tvoria deti a mladí ľudia do 30 rokov. Podľa údajov zo SODB - 2021 predstavuje cieľová skupina do 30 rokov v kraji celkovo 178 504 obyvateľov. Z hľadiska národnostného zloženia v tejto vekovej kategórii dominuje slovenská národnosť (74,17 %), pričom významným špecifikom regiónu je zastúpenie maďarskej národnostnej menšiny (17,61 %), ku ktorej sa hlási 31 443 mladých ľudí. Ostatné národnosti (rómska, česká a iné) dotvárajú multikultúrny charakter kraja, čo je kľúčovým východiskom pre nastavenie inkluzívnych politík.

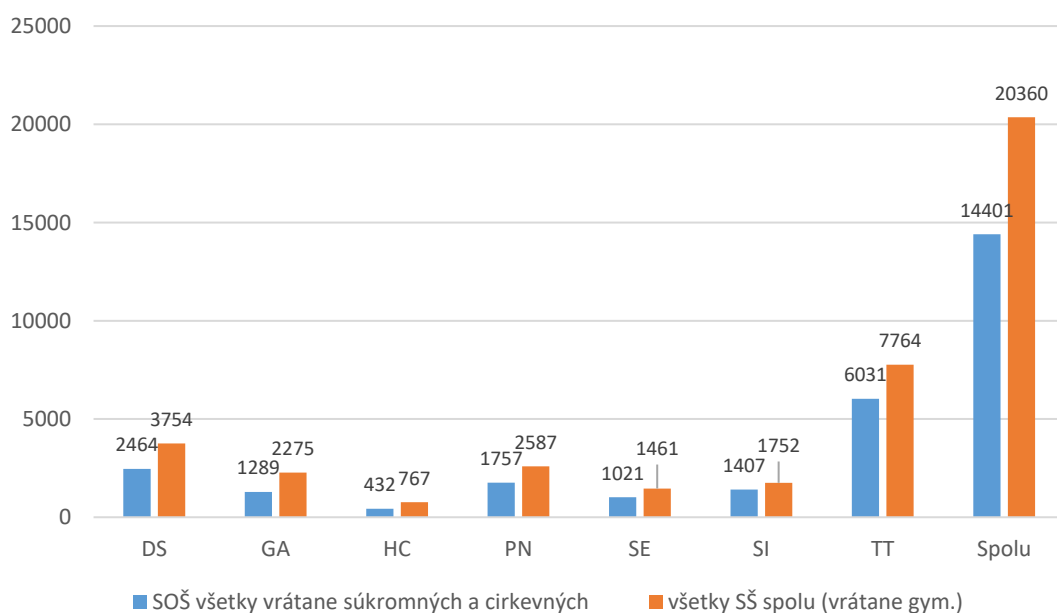
TTSK je zriaďovateľom 44 stredných škôl vo svojej priamej pôsobnosti. Spolu s ďalšími 2 cirkevnými a 16 súkromnými strednými školami v regióne predstavujú kľúčové prostredie pre prácu s mládežou. Toto vzdelávacie prostredie je zásadné nielen z hľadiska nadobúdania vedomostí, ale aj formovania hodnôt, zručností, postojov a sociálnych väzieb. Stredné školy v pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja poskytujú široké spektrum odborov – od gymnaziálneho až po odborné vzdelávanie. Čoraz väčší dôraz sa pritom kladie na prepojenie s praxou, podporu podnikavosti, zavádzanie moderných technológií a rozvoj mäkkých zručností, ako sú komunikácia, tímová práca a riešenie problémov.

Prehľad o počte žiakov denného štúdia na stredných školách v územnej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja

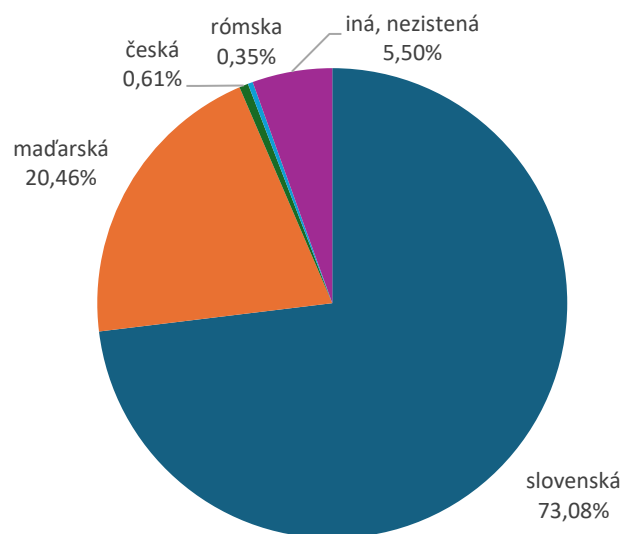
Zdroj: Regionálna stratégia pre odborné vzdelávanie TTSK

Podiel žiakov SOŠ k celkovému počtu žiakov SŠ v jednotlivých okresoch

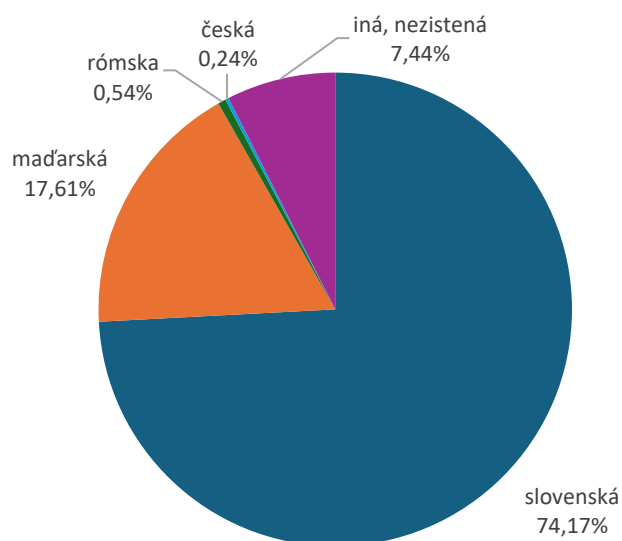

Zdroj: Regionálna stratégia pre odborné vzdelávanie TTSK

Zastúpenie národnostných menšín

Zastúpenie národnostných menšín v populácii mladých do 30 rokov

Zdroj: Štatistický úrad SR, SODB 2021

3.2 Potreby a výzvy mládeže

Mladí ľudia v TTSK predstavujú dynamickú, no zároveň zraniteľnú skupinu obyvateľstva, ktorá čelí viacerým štruktúrnym a spoločenským výzvam. Ich potreby sa v posledných rokoch menia v závislosti od ekonomických, technologických a sociálnych trendov, pričom osobitnú úlohu zohrávajú aj dôsledky pandémie, zrýchlený vývoj digitálnych technológií a meniace sa očakávania voči pracovnému a spoločenskému životu.

Jednou z hlavných potrieb mladej generácie je možnosť kvalitného vzdelania a prístup k rozvoju zručností, ktoré sú relevantné pre dnešný trh práce. Mladí ľudia si uvedomujú potrebu celoživotného vzdelávania, jazykovej vybavenosti a digitálnych kompetencií. Napriek tomu nie všetci majú rovnaké podmienky na ich rozvoj – najmä mladí z menších miest a vidieckych oblastí môžu mať často obmedzený prístup k mimoškolským aktivitám, kariérnemu poradenstvu či moderným vzdelávacím programom.

Ďalšou výraznou potrebou je stabilita a pocit perspektívy – potreba vidieť svoju budúcnosť v regióne, v ktorom žijú. Mnohí mladí vnímajú nedostatok príležitostí na odborný rast a zamestnanie v odbore, čo vedie k migrácii do väčších miest alebo do zahraničia. Tento trend oslabuje lokálne komunity a znižuje dlhodobý rozvojový potenciál kraja. Preto je dôležité vytvárať podmienky na udržanie mladých ľudí v regióne, podporovať ich zapojenie do miestneho života, podnikania a verejných aktivít.

Z hľadiska spoločenského života mladí ľudia zdôrazňujú potrebu byť vypočutí a zapojení do rozhodovacích procesov. Participácia, občianska angažovanosť a možnosť ovplyvniť dianie v obci alebo regióne sú dôležité faktory posilňujúce ich zodpovednosť, sebavedomie a dôveru v inštitúcie. Skúsenosti z krajských diskusií a projektov pre mládež ukazujú, že mladí majú záujem o veci verejné, ale často im chýbajú nástroje a priestor, ako svoj názor efektívne vyjadriť.

Rovnako dôležitou oblasťou je duševné zdravie a psychická pohoda mladých ľudí. Rastúci tlak na výkon, neistota, sociálne porovnávanie v online priestore či nedostatok osobného kontaktu prispievajú k nárastu úzkostí, depresii a syndrómu vyhorenia už v mladom veku. Mladí pritom často nemajú dostatočný prístup k odborníkom alebo sa zdráhajú vyhľadať pomoc.

Celoslovenský prieskum WHO Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) z rokov 2021/2022 naznačil alarmujúce trendy: viac ako tretina (34,6 %) slovenských stredoškolákov vo veku 15-25 rokov uvádza príznaky stredne ťažkej až ťažkej depresie a približne tretina (35,3 %) dievčat v rovnakej vekovej kategórii pociťovala príznaky úzkosti. Tieto dáta, hoci nie sú špecifické len pre Trnavský samosprávny kraj, poukazujú na naliehavosť situácie a potrebu reagovať na regionálnej úrovni. Posilňovanie duševnej odolnosti, prevencia a dostupné poradenské služby by preto mali byť prioritou regionálnej politiky pre mládež (Zdroj: HBSC Slovensko 2021/2022, dostupné na: hbcslovakia.com)

Kľúčovou výzvou zostáva rovnosť príležitostí. Tá si vyžaduje nielen aktívnu podporu spoločnosti smerom k zraniteľným skupinám – ako sú mladí so špecifickými potrebami, zo sociálne znevýhodneného prostredia, z marginalizovaných skupín či so zdravotným znevýhodnením – ale aj pripravenosť týchto skupín využiť ponúkané možnosti na vlastný rozvoj a zapojenie sa.

Títo mladí ľudia, vrátane skupiny NEET (mladí, ktorí nie sú v zamestnaní, vzdelávaní ani odbornej príprave), čelia zvýšenému riziku sociálneho vylúčenia, dlhodobej nezamestnanosti alebo predčasného ukončenia školskej dochádzky.

Úspešná integrácia a inklúzia sú obojstranným procesom. Úlohou spoločnosti je zabezpečiť inkluzívne opatrenia, dostupné programy formálneho i neformálneho vzdelávania a podporu komunitného života. Zároveň je však dôležité motivovať a podporovať cieľové skupiny, aby sa aktívne chopili týchto príležitostí, prekonal bariéry a stali sa plnohodnotnými a aktívnymi členmi spoločnosti.

Z hľadiska životného štýlu mladí ľudia zdôrazňujú potrebu zmysluplného trávenia voľného času. V kraji stále chýbajú dostatočne atraktívne priestory pre mladých – mládežnícke centrá, komunitné kluby či kreatívne priestory, ktoré by umožňovali neformálne stretávanie, kultúrnu sebarealizáciu a tvorbu komunitných projektov

Mladí zároveň často vyhľadávajú dobrovoľníctvo a spoločensky zodpovedné aktivity, ktoré im umožňujú spájať osobný rozvoj s prínosom pre spoločnosť.

3.3 Nezamestnanosť a uplatnenie mladých ľudí na trhu práce v TTSK

Nezamestnanosť patrí medzi kľúčové faktory ovplyvňujúce život mladých ľudí a ich možnosti rozvoja v TTSK. Hoci v posledných rokoch dochádza k postupnému poklesu miery evidovanej nezamestnanosti v kraji, pretrvávajú významné regionálne a štrukturálne rozdiely.

Trnavský kraj je hospodársky rôznorodý, čo sa premieta do nerovnomerného rozloženia pracovných príležitostí. Oblasti s vyšším počtom nezamestnaných pretrvávajú najmä v okrajových regiónoch a menších obciach. Táto disparita často vedie mladých ľudí k migrácii za prácou do väčších miest v rámci kraja alebo mimo neho.

S týmto javom úzko súvisí fenomén odlivu mozgov (tzv. brain drain), ktorý predstavuje pre TTSK vážnu demografickú a hospodársku výzvu. Mladí kvalifikovaní ľudia a talentovaní absolventi často opúšťajú región nielen kvôli nedostatku pracovných miest v okrajových okresoch, ale aj kvôli hľadaniu lepšie ohodnotených pozícií a atraktívnejšieho životného štýlu v susednom Bratislavskom kraji či v zahraničí. Tento proces spôsobuje postupnú eróziu ľudského kapitálu, čo následne brzdí inovačný potenciál miestnych podnikov a prehĺbuje rozdiely medzi centrom a perifériou kraja.

Nezamestnanosť mladých ľudí má viacero špecifických dôsledkov vrátane zníženej ekonomickej samostatnosti, obmedzených možností osobného a profesijného rozvoja, vyššieho rizika sociálnej izolácie a poklesu motivácie k participácii na spoločenskom a komunitnom živote.

Osobitnou výzvou je zamestnávanie absolventov stredných škôl. Táto skupina vstupuje na trh práce často bez praktických skúseností a s obmedzenou znalosťou pracovného prostredia. V Trnavskom kraji sa tento trend prejavuje tým, že časť absolventov nenachádza zamestnanie okamžite po ukončení školy, najmä tí, ktorí ukončili odbory bez jasnej väzby na miestny trh práce.

Medzi hlavné príčiny nezamestnanosti absolventov a následného odlivu mozgov patria:

- **Nedostatočné prepojenie vzdelávacích programov s požiadavkami zamestnávateľov** a reálnymi potrebami lokálneho trhu práce.

- **Nedostatok praktickej prípravy**, nízka dostupnosť kariérneho poradenstva a obmedzené možnosti pre stáže či prax v reálnych podmienkach, ktoré znižujú konkurencieschopnosť mladých uchádzačov.
- **Regionálne disparity** v ponuke pracovných pozícií, ktoré v periférnych okresoch obmedzujú možnosti uplatnenia a podporujú trvalú demografickú nerovnováhu.
- **Chýbajúce stimuly pre udržanie talentov** v regióne, ako je dostupnosť štartovacieho bývania či podpora mladých podnikateľov.

V tomto kontexte je nevyhnutná aktívna úloha vzdelávacích inštitúcií a samospráv pri poskytovaní efektívneho kariérneho poradenstva, podpore duálneho vzdelávania, prepojení s lokálnym podnikateľským sektorom a vytváraní príležitostí pre odborné praxe a stáže, ktoré pomôžu stabilizovať mladých odborníkov priamo v Trnavskom kraji.

3.4 Skupina NEET (Not in Education, Employment or Training)

Skupina NEET zahŕňa mladých ľudí, ktorí sa nezúčastňujú vzdelávania, nie sú zamestnaní a nezúčastňujú sa ani odbornej prípravy či stáží. Ide o veľmi heterogénnu skupinu, do ktorej patria mladí ľudia z rôznych sociálnych a ekonomických prostredí, často s kombinovanými problémami: nízkou motiváciou, nedostatočnými kompetenciami, slabou sieťou podpory alebo znevýhodnením v rodinnom a komunitnom kontexte.

Podľa Regionálnej analýzy TTSK, ktorá vychádza z Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja 2023 – 2030, patrí 41 % mladých ľudí v situácii NEET medzi osoby so základným vzdelaním, pričom ďalších 21 % nemá žiadne školské vzdelanie. Najvyšší podiel mladých so zdravotným znevýhodnením bol zaznamenaný v okrese Hlohovec (14 %), pričom regionálne rozdiely poukazujú na potrebu diferencovaných riešení. Kľúčovou prioritou je preto posilnenie inkluzívneho vzdelávania, prístupu k rekvalifikácii a podpory zamestnateľnosti týchto mladých ľudí, aby sa predišlo ich dlhodobej sociálnej izolácii.

V TTSK, v rámci projektu „Potreby mladých v Trnavskej župe“ realizovaného v spolupráci s Krajskou inovačnou rozvojovou agentúrou (KIRA), sa identifikovalo niekoľko hlavných charakteristík a potrieb tejto skupiny:

1. Nedostatočná orientácia na trhu práce a slabé pracovné zručnosti – mladí ľudia často nepoznajú dostupné pracovné príležitosti, nemajú dostatočné praktické skúsenosti a zručnosti vyžadované zamestnávateľmi.
2. Nízka participácia a sociálna izolácia – časť NEET mládeže je odtrhnutá od vzdelávacieho a komunitného prostredia, čo zvyšuje riziko sociálnej marginalizácie.
3. Psychická záťaž a znížená motivácia – mladí ľudia z tejto skupiny často pociťujú frustráciu, úzkosť a zníženú sebadôveru, čo znižuje ich ochotu aktívne sa zapájať do vzdelávacích alebo pracovných programov.
4. Rodinné a socioekonomické faktory – nízky príjem domácnosti, slabé podporné prostredie alebo zložité rodinné podmienky zhoršujú šance na reintegráciu do vzdelávania či zamestnania.

Cieľom je znížiť mieru NEET v TTSK a zabezpečiť, aby všetci mladí ľudia mali možnosť plnohodnotne sa zapojiť do vzdelávania, zamestnania a spoločenského života, čím sa podporuje ich osobný rozvoj a dlhodobá sociálna inklúzia.

4. Zhodnotenie súčasného stavu a rozvojových predpokladov mládeže v TTSK

4.1 Silné stránky a pozitívne predpoklady rozvoja mládeže

V TTSK existuje široká sieť vzdelávacích inštitúcií, mládežníckych organizácií a centier voľného času, ktoré poskytujú mladým ľuďom možnosti na osobnostný a profesijný rast. Mnohé školy aktívne zapájajú žiakov do projektov, dobrovoľníckych aktivít, či participácie na regionálnej úrovni.

Silným faktorom je aj rozvíjajúca sa spolupráca medzi školami, samosprávami a neziskovým sektorom, ktoré podporujú rozvoj talentov, zručností a praktických skúseností mládeže.

Príkladom takejto efektívnej spolupráce je mentoringový a stážový program TTSK „Mladí na úrade“, ktorý priamo prepája študentov vysokých škôl s praxou vo verejnej správe.

4.2 Obmedzenia a slabé stránky súčasného systému

Napriek pozitívnym trendom pretrvávajú nerovnomerná dostupnosť možností pre mladých ľudí – najmä medzi mestským a vidieckym prostredím. Mnohé školy a organizácie zápasia s obmedzenými finančnými a personálnymi kapacitami, čo sťažuje dlhodobú a systematickú prácu s mládežou.

Problémom je aj nízka informovanosť mladých o možnostiach zapojenia sa do regionálnych projektov, chýbajúca koordinácia medzi inštitúciami a stále nedostatočná podpora duševného zdravia, sebarozvoja a neformálneho vzdelávania.

4.3 Príležitosti a rozvojové možnosti

TTSK disponuje významným potenciálom rozvíjať mládežnícku politiku prostredníctvom posilňovania a prehľbovania partnerstiev medzi strednými školami, univerzitami, zamestnávateľmi (najmä v inovatívnych sektoroch) a organizáciami pôsobiacimi v oblasti práce s mládežou. Príležitosťou je systematizácia tejto spolupráce a vytváranie funkčných platforiem pre zdieľanie zdrojov a inovácií.

Rastúci záujem mladej generácie o moderné technológie, digitálne inovácie a environmentálne témy otvára priestor pre rozvoj nových, atraktívnych vzdelávacích a participatívnych programov, ktoré reagujú na aktuálne výzvy doby a trhu práce.

Kľúčovou rozvojovou možnosťou je zintenzívnenie a rozšírenie aktivít existujúcich špecializovaných centier (ako sú Talentcentrum TTSK, Centrum popularizácie fyziky a iné). Ich plné využitie a ďalší cielený rozvoj predstavuje príležitosť efektívne identifikovať a podporovať nadaných mladých ľudí a systematicky zvyšovať ich motiváciu k štúdiu a kariére v oblasti vedy, výskumu a technických odborov.

4.4 Riziká a ohrozenia rozvoja mládeže

Kľúčovými rizikami sú odchod mladých ľudí do iných regiónov alebo do zahraničia, nízka miera dlhodobej participácie mládeže na verejnom živote a slabá prepojenosť formálneho a neformálneho vzdelávania.

Zvyšujúci sa tlak na výkon, digitálna závislosť a psychické vyčerpanie mládeže predstavujú ďalšie faktory, ktoré môžu brzdiť ich osobnostný a profesijný rast. Rizikom je aj nedostatočná kontinuita mládežníckych politík a chýbajúci systémový prístup k podpore duševného zdravia a životných zručností.

5. Vízia a strategický cieľ

Vízia:

TTSK je regiónom, kde mladí ľudia cítia podporu, majú priestor pre rast, vplyv na rozhodnutia a možnosť naplňať svoj potenciál v súlade so svojimi hodnotami a záujmami.

V strednodobom horizonte (3 – 5 rokov) sa TTSK vidí ako región, v ktorom mladí ľudia majú skutočné možnosti rozvíjať svoju osobnosť, aktívne sa zapájať do života spoločenstva a budovať si „zdravý“ životný štýl. Lokálne podmienky poskytujú podporu – či už vo vzdelávaní, vo voľnočasových aktivitách, športovej a kultúrnej participácii – a financie či organizácia sú primerane nastavené, aby projekty pre mládež mali zmysel a dopad. TTSK vytvára jasno definovanú mládežnícku politiku, ktorá podporuje školstvo, šport, kultúru a občiansku participáciu a aktívne rozvíja aj medzinárodnú spoluprácu a výmenu mladých.

Strategický cieľ:

Vytvoriť systém práce s mládežou, ktorý bude prepojený, inkluzívny a orientovaný na potreby mladých ľudí, najmä v prostredí stredných škôl v pôsobnosti TTSK.

Nastaviť a udržiavať funkčný a flexibilný rámec politiky práce s mládežou v TTSK, ktorý reaguje na meniace sa potreby mladých ľudí, rešpektuje ich vlastné iniciatívy a zároveň efektívne využíva dostupné zdroje (finančné, organizačné, ľudské) na podporu ich osobnostného rozvoja, zdravého životného štýlu, participácie a medzinárodného prepojenia.

6. Prioritné oblasti koncepcie

6.1 Participácia a hlas mladých ľudí

Aktívna účasť mladých ľudí na verejnom živote je jedným zo základných pilierov rozvoja demokratickej spoločnosti. Participácia mládeže znamená, že mladí ľudia majú možnosť zapájať sa do rozhodovacích procesov, ktoré ovplyvňujú ich životy, vyjadrovať svoje názory a prispievať k tvorbe riešení na lokálnej i regionálnej úrovni.

V TTSK sa vytvárajú predpoklady pre rozvoj participácie prostredníctvom mládežníckych rád, školských parlamentov, dobrovoľníckych aktivít a projektov občianskej angažovanosti. Napriek tomu zostáva účasť mnohých mladých ľudí obmedzená, najmä v menších obciach, kde chýbajú mechanizmy systematickej podpory a informovania. Mladí ľudia často necítia, že ich názor má skutočný vplyv na rozhodnutia, čo vedie k pasivite a zníženému záujmu o verejné dianie.

Kľúčovým predpokladom pre rozvoj participácie je budovanie kultúry dôvery a dialógu medzi mladými ľuďmi, samosprávami, školami a inštitúciami. Dôležitá je aj výchova k občianskej zodpovednosti, podpora neformálneho vzdelávania a vytváranie príležitostí, kde môžu mladí ľudia realizovať svoje nápady a projekty s reálnym dopadom na komunitu.

Participácia mládeže by nemala byť chápaná len ako forma dobrovoľnej aktivity, ale ako prirodzená súčasť verejnej politiky. Zapájanie mladých ľudí do konzultácií, pracovných skupín, programových rád či participatívnych rozpočtov zvyšuje kvalitu prijímaných rozhodnutí a posilňuje ich vzťah k regiónu.

TTSK preto kladie dôraz na rozvoj participatívnych nástrojov, posilňovanie mládežníckych štruktúr a podporu dialógu medzi mladými ľuďmi a rozhodovacími orgánmi. Cieľom je, aby hlas mládeže nebol len vypočutý, ale aby sa stal súčasťou reálneho rozhodovania o budúcnosti regiónu.

Cieľ: Posilniť aktívnu účasť mládeže na verejnom a komunitnom živote a zabezpečiť, aby mal ich hlas reálny dopad na rozhodovanie.

Konkrétnym výstupom bude vytvorenie **moderného a inkluzívneho ekosystému podpory mládeže**, v ktorom mladí ľudia v Trnavskom kraji získajú rovnaký prístup k možnostiam seberealizácie, participácie na verejnom živote a k službám, ktoré priamo zvyšujú kvalitu ich života a mieru uplatniteľnosti v regióne.

Opatrenia:

Opatrenie 6.1.1: Systematická podpora a posilnenie Krajského mládežníckeho parlamentu Trnavskej župy (KMP TTSK)

Zabezpečiť inštitucionálne a finančné postavenie KMP TTSK ako oficiálneho poradného orgánu Trnavského samosprávneho kraja, čím získajú mladí reálny vplyv pri tvorbe mládežníckych programov a rozhodovaní kraja. V rámci podpory bude členom parlamentu poskytované odborné školenia na zvýšenie ich kompetencií v oblasti verejnej správy a projektového manažmentu a participatívnych procesov.

Opatrenie 6.1.2: Zavedenie moderných mechanizmov na zber podnetov a vyjadrovanie sa študentov

Vytvoriť jednotnú a prístupnú digitálnu platformu (web/aplikáciu) pre zber podnetov a organizáciu pravidelných online ankiet, čím sa umožní každému študentovi v kraji vyjadriť sa k relevantným témam a problémom. Tieto vstupy budú slúžiť ako priamy podklad pre prácu ŽMP TTSK a vedenia kraja.

Opatrenie 6.1.3: Podpora školských študentských parlamentov a ich efektívne prepojenie s krajskými iniciatívami

Poskytovať metodickú pomoc školským parlamentom a organizovať regionálne stretnutia ich zástupcov s cieľom sieťovania a zabezpečenia obojsmerného toku informácií medzi lokálnou (školskou) a krajskou úrovňou participácie. Týmto krokom sa posilní základná úroveň občianskej angažovanosti priamo na školách.

Opatrenie 6.1.4: Rozvoj programov občianskej angažovanosti a participatívneho rozhodovania

Systematicky podporovať mladých ľudí prostredníctvom participatívneho rozpočtu na stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK, ktorý predstavuje kľúčový nástroj na

posilnenie ich vplyvu na školské prostredie. Toto opatrenie sa stane prirodzenou platformou pre generovanie, diskusiu a výber projektov realizovaných z týchto zdrojov.

Súčasťou opatrenia je aj posilnenie metodologickej podpory pre členov školských parlamentov a rozširovanie systému oceňovania dobrovoľníckych aktivít mládeže, čo prispeje k budovaniu ich občianskej zodpovednosti a prevencii odlivu mozgov z regiónu.

Opatrenie 6.1.5: Zriadenie a rozvoj Župného centra voľného času (ŽCVČ)

V krajskom meste zriadiť ŽCVČ, ktoré bude slúžiť ako fyzický, bezpečný a inšpiratívny priestor pre stretávanie, diskusie, neformálne vzdelávanie a sídlo mládežníckych organizácií. Centrum bude programovo zamerané na podporu participácie a rozvoj potenciálu mládeže v kraji.

6.2 Vzdelávanie a rozvoj kompetencií

Vzdelávanie predstavuje jeden z najdôležitejších nástrojov formovania osobnosti mladého človeka a základný predpoklad jeho úspešného uplatnenia v živote. Moderný prístup k vzdelávaniu však presahuje rámec tradičného školského systému – zdôrazňuje potrebu rozvíjať široké spektrum kompetencií, ktoré zahŕňajú nielen vedomosti, ale aj schopnosti, postoje a hodnoty.

Mladí ľudia v TTSK majú prístup k rozmanitej sieti stredných škôl a ďalších vzdelávacích inštitúcií, ktoré vytvárajú predpoklady pre kvalitnú prípravu na trh práce. Napriek tomu je potrebné posilniť prepojenie medzi formálnym a neformálnym vzdelávaním a viac sa zamerať na rozvoj mäkkých zručností – komunikačných, tímových, digitálnych či kritického myslenia.

Dôležitou súčasťou rozvoja kompetencií je aj podpora celoživotného vzdelávania, kariérneho poradenstva a programov, ktoré pomáhajú mladým ľuďom lepšie sa orientovať vo svete práce a technologických zmien. V tomto kontexte je nevyhnutné, aby školy a organizácie pracujúce s mládežou intenzívnejšie spolupracovali s podnikateľským sektorom, univerzitami a neziskovými subjektmi, čím sa posilní praktická zložka vzdelávania.

Rozvoj kompetencií mládeže by mal byť vnímaný ako dlhodobý proces, ktorý zahŕňa nielen akademické vedomosti, ale aj schopnosť kriticky myslieť, spolupracovať, riešiť problémy prijímať zodpovedné rozhodnutia. TTSK preto kladie dôraz na podporu inovatívnych

foriem vzdelávania, posilňovanie digitálnych zručností a rozvoj prostredia, ktoré motivuje mladých ľudí k uvedomelej a aktívnej účasti na vlastnom rozvoji.

Cieľ: Zabezpečiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a rozvoju kompetencií, ktoré umožnia mladým ľuďom uplatnenie v modernom pracovnom a spoločenskom prostredí.

Konkrétnym výstupom bude komplexne vzdelaný a digitálne gramotný mladý človek, ktorý disponuje overiteľnými praktickými zručnosťami a kritickým myslením, vďaka čomu plynule prechádza zo vzdelávacieho procesu do moderného pracovného prostredia s jasnou kariérnou perspektívou v rámci regiónu.

Opatrenia:

Opatrenie 6.2.1: Posilniť prepojenie formálneho a neformálneho vzdelávania

Zaviest' systém uznávania výsledkov neformálneho vzdelávania a skúseností získaných cez mládežnícke aktivity a dobrovoľníctvo v rámci formálneho vzdelávacieho procesu na stredných školách. Týmto krokom sa prepojí teoretická výučba s praktickými zručnosťami získanými mimo triedy.

Opatrenie 6.2.2: Rozvíjať praktické a digitálne zručnosti, kritické myslenie, kompetencie v oblastiach AI (umelej inteligencie) a mäkké kompetencie

Integrovať do školských vzdelávacích programov špecifické moduly zamerané na digitálnu gramotnosť, mediálnu výchovu, kritické myslenie, základy AI a rozvoj mäkkých zručností (komunikácia, tímová práca, riešenie problémov, vedenie, kreativita), ktoré sú kľúčové pre úspech na trhu práce 21. storočia. Organizovať workshopy a súťaže zamerané na podporu inovácií a digitálnej tvorby vrátane praktického využitia nástrojov AI.

Opatrenie 6.2.3: Podporovať kariérne poradenstvo a odborné stáže pre študentov stredných škôl a mladých absolventov

Zabezpečiť komplexné a individualizované kariérne poradenstvo prostredníctvom siete školských kariérnych poradcov a psychológov, ktorí budú študentov navigovať k perspektívnym odborom. Rozšíriť a zefektívniť systém odborných stáží a praxí v partnerských regionálnych firmách, čím sa študentom umožní získať reálnu pracovnú skúsenosť a uplatnenie.

6.3 Duševné zdravie a pohoda mladých ľudí

Duševné zdravie je neoddeliteľnou súčasťou celkovej kvality života mladých ľudí a významne ovplyvňuje ich schopnosť učiť sa, pracovať, tvoriť zdravé vzťahy a zodpovedne sa rozhodovať. V súčasnosti sa mladí ľudia čoraz častejšie stretávajú s psychickou záťažou spôsobenou rýchlymi spoločenskými zmenami, tlakom na výkon, neistotou v budúcnosti či nadmerným vplyvom digitálneho prostredia. Tieto faktory vedú k zvýšenému výskytu stresu, úzkostí a pocitov vyhorenia.

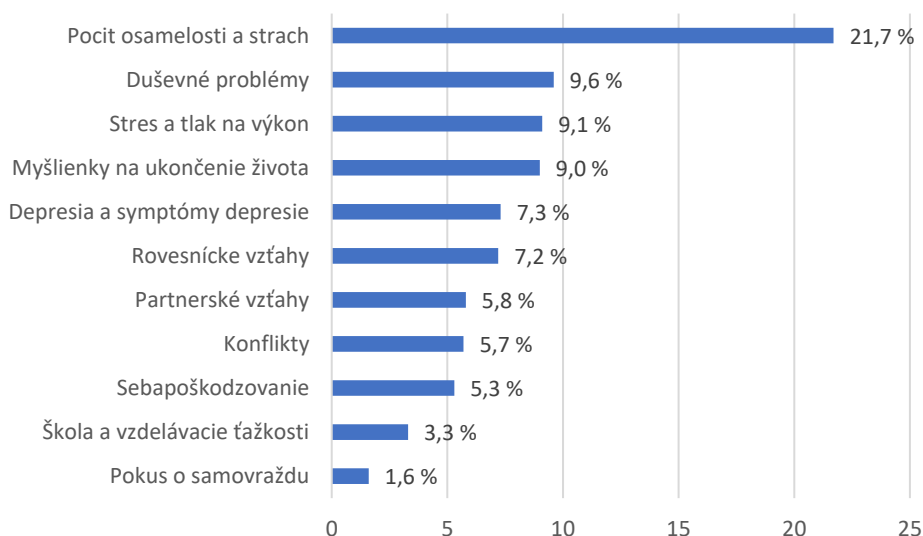
V TTSK rastie potreba systematickej podpory duševného zdravia mládeže, ktorá by zahŕňala nielen odbornú pomoc, ale aj prevenciu a osvetu. Školy, centrá voľného času a mládežnícke organizácie zohrávajú dôležitú úlohu v oblasti psychickej pohody, pretože sú často prvým miestom, kde si možno všimnúť varovné signály alebo potrebu pomoci.

Kľúčovým predpokladom je vytváranie bezpečného a podporného prostredia, v ktorom sa mladí ľudia môžu otvorene rozprávať o svojich pocitoch bez obáv z odsúdenia. Rovnako dôležité je vzdelávanie pedagógov, pracovníkov s mládežou a rodičov, aby dokázali reagovať citlivo a včas.

Zvýšenú pozornosť si vyžaduje aj digitálne prostredie, ktoré prináša nové formy tlaku, porovnávaní a kyberšikany. Vzdelávacie aktivity zamerané na mediálnu gramotnosť, zdravé používanie technológií a posilňovanie sebadôvery môžu významne prispieť k prevencii duševných ťažkostí.

TTSK preto kladie dôraz na podporu systémovej spolupráce medzi školami, zdravotníckymi a poradenskými zariadeniami, ako aj mimovládnyimi organizáciami pôsobiacimi v oblasti duševného zdravia. Cieľom je vytvoriť prostredie, v ktorom sa duševné zdravie stane prirodzenou súčasťou starostlivosti o mladých ľudí, a kde psychická pohoda nebude vnímaná ako výnimka, ale ako štandard ich zdravého vývinu.

Najčastejšie témy krízových komunikácií s mladými ľuďmi (2022)

Zdroj: IPČko.sk

Cieľ: Zlepšiť duševné zdravie mladých ľudí a podporiť ich pohodu prostredníctvom preventívnych a podporných programov.

Konkrétnym výstupom bude stabilizované a bezpečné školské prostredie, v ktorom má každý mladý človek v kraji okamžitý prístup k odbornej psychologickej podpore a disponuje dostatočnou odolnosťou voči sociálnym tlakom, čím sa preukázateľne zníži výskyt duševných ťažkostí a rizikového správania u mládeže.

Opatrenia:

Opatrenie 6.3.1: Implementovať komplexný systém podpory duševného zdravia a prevencie rizikového správania na stredných školách v TTSK

Zabezpečiť prítomnosť kvalifikovaných školských psychológov, špeciálnych pedagógov a pedagogických asistentov podľa potrieb každej strednej školy v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja, čím sa vytvorí priamy a ľahko dostupný prvý kontakt pre študentov v krízových situáciách a pri riešení osobných problémov. Zároveň budú realizované ciele preventívne aktivity (ako sú workshopy, prednášky a osvetové kampane) pre stredoškolskú mládež v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK. Tieto aktivity sa budú uskutočňovať mimo rámca pravidelnej výučby (napr. v rámci Dní zdravia, špeciálnych projektových dní alebo v spolupráci s regionálnymi

poradenskými centrami) a budú zamerané na včasnú identifikáciu a riešenie problémov ako sú stres, úzkosť, šikana a rôzne formy závislostí.

Opatrenie 6.3.2: Podporiť aktivity zamerané na rovnováhu medzi školou, prácou a voľným časom

Podporovať širokú škálu športových, kultúrnych a rekreačných aktivít a podujatí, ktoré mládeži umožnia efektívne relaxovať, rozvíjať záujmy a udržiavať zdravú rovnováhu medzi študijnými povinnosťami a osobným životom.

Opatrenie 6.3.3: Vzdelávať pedagógov, pracovníkov s mládežou a rodičov v oblasti psychickej podpory a duševného zdravia

podporovať tréningy a supervízie pre kľúčových dospelých v okolí mládeže (učitelia, vychovávatelia, rodičia), aby dokázali včas rozpoznať príznaky psychických problémov a poskytnúť adekvátnu prvú psychickú pomoc a podporu.

Opatrenie 6.3.4: Podporovať programy na rozvoj sebadôvery a mediálnej gramotnosti

Implementovať programy neformálneho vzdelávania a rovesníckych aktivít, ktoré sa zameriavajú na budovanie zdravej sebadôvery, posilňovanie životných zručností a rozvoj kritického myslenia pri práci s médiami a sociálnymi sieťami.

6.4 Dobrovoľníctvo a komunitný rozvoj

V TTSK existuje viacero subjektov a organizácií, ktoré ponúkajú mladým ľuďom možnosti zapájať sa do dobrovoľníckych aktivít – či už v oblasti sociálnej pomoci, kultúry, športu, vzdelávania, životného prostredia alebo komunitných projektov. Mnohé z týchto iniciatív majú výrazný vplyv na kvalitu života v obciach a mestách a prispievajú k budovaniu zdravších a súdržnejších komunít.

Napriek pozitívnym príkladom však dobrovoľníctvo medzi mladými stále nedosahuje svoj potenciál. Mnohí o dostupných možnostiach nevedia, chýba im motivácia alebo podpora zo strany škôl a miestnych samospráv. Preto je potrebné posilniť propagáciu dobrovoľníctva, vytvárať koordinované regionálne platformy a zabezpečiť systematickú podporu pre

organizácie, ktoré s dobrovoľníkmi pracujú. Dobrovoľnícka činnosť zároveň posilňuje hodnoty solidarity, empatie a zodpovednosti, ktoré sú nevyhnutné pre udržateľný spoločenský rozvoj.

Dobrovoľníctvo by malo byť vnímané ako prirodzená súčasť osobného a občianskeho rozvoja mladých ľudí, nielen ako voľnočasová aktivita. Spája sa s rozvojom mäkkých zručností – spolupráce, iniciatívy, zodpovednosti či schopnosti riešiť problémy – ktoré majú priamy presah do pracovného aj spoločenského života.

TTSK preto považuje rozvoj dobrovoľníctva a komunitnej angažovanosti mládeže za strategickú prioritu.

Cieľ: Podporiť angažovanosť mladých ľudí v dobrovoľníctve a komunitnom živote, čím zvýši prestíž dobrovoľníckej práce a posilní sa ich občianska zodpovednosť a sociálne zručnosti.

Konkrétnym výstupom bude **aktívny a občiansky zodpovedný mladý človek**, ktorého dobrovoľnícke skúsenosti sú v kraji systémovo uznávané ako relevantná prax, čo vedie k vyššej miere solidarity, rozvinutým sociálnym kompetenciám a k intenzívnemu zapojeniu mladej generácie do rozvoja miestnych komunít.

Opatrenia:

Opatrenie 6.4.1: Posilniť propagáciu dobrovoľníckych aktivít a koordináciu regionálnych iniciatív

Využívať komunikačné kanály na pravidelnú agregáciu a šírenie informácií o aktuálnych dobrovoľníckych príležitostiach v TTSK, ktorá bude prehľadne informovať mladých ľudí o aktuálnych možnostiach zapojenia sa do zmysluplných aktivít v ich okolí. Organizovať pravidelné informačné kampane a podujatia (napr. *Týždeň dobrovoľníctva*), ktoré zvýšia povedomie o hodnote a prínosoch dobrovoľníckej práce.

Opatrenie 6.4.2: Vytvárať partnerstvá medzi strednými školami, organizáciami a samosprávami pre podporu dobrovoľníckych programov

Systematicky prepájať stredné školy s neziskovými organizáciami, komunitnými centrami a miestnymi samosprávami prostredníctvom memoránd o spolupráci a spoločných projektov,

čím sa priamo na školách uľahčí prístup študentov k overeným a organizovaným dobrovoľníckym programom.

Opatrenie 6.4.3: Podporovať projekty, ktoré kombinujú vzdelávacie, pracovné a sociálne skúsenosti

Vyčleniť dotačné mechanizmy a podporu pre inovatívne projekty, ktoré prepájajú získavanie praktických pracovných zručností (napr. v marketingu, IT, manažmente) s dobrovoľníckou prácou a sociálnym dopadom, čím sa mladým ľuďom umožní získať nielen cenné skúsenosti do životopisu, ale aj rozvinúť ich sociálne kompetencie.

Opatrenie 6.4.4: Zabezpečiť systémovú podporu pre organizácie pracujúce s dobrovoľníkmi

Aktívne propagovať a podporovať využívanie existujúcich a uznávaných nástrojov na potvrdzovanie a uznávanie odpracovaných dobrovoľníckych hodín (ako napríklad Youthpass, Potvrdenie o dobrovoľníckej činnosti podľa Zákona o dobrovoľníctve, alebo iné relevantné osvedčenia), čím sa zvýši prestíž dobrovoľníctva a jeho hodnota pri vstupe na trh práce alebo pri ďalšom vzdelávaní. Sprostredkovať a koordinovať metodickú podporu a vzdelávacie aktivity pre koordinátorov dobrovoľníkov v organizáciách v regióne, s cieľom zabezpečiť vysokú kvalitu a udržateľnosť dobrovoľníckych programov."

6.5 Rovnosť príležitostí, inklúzia a prevencie radikalizmu

Rovnosť príležitostí a inkluzívne prostredie sú základnými predpokladmi pre harmonický rozvoj mládeže. Každý mladý človek, bez ohľadu na sociálne, ekonomické, kultúrne alebo zdravotné zázemie, by mal mať rovnaký prístup k vzdelaniu, voľnočasovým aktivitám, participácii na verejnom živote a k rozvoju svojich talentov.

V TTSK sa vytvárajú podmienky na podporu inklúzie prostredníctvom programov pre znevýhodnených študentov, rôznorodých komunitných aktivít a aktivít zameraných na integráciu mladých ľudí s rôznymi potrebami a schopnosťami. Napriek tomu pretrvávajú bariéry, ktoré znižujú rovnosť príležitostí, vrátane nerovnomernej dostupnosti služieb medzi mestským a vidieckym prostredím či obmedzenej informovanosti mladých ľudí o dostupných možnostiach.

Prevencia radikalizmu a negatívnych prejavov extrémizmu je dôležitou súčasťou inkluzívnej politiky. Mladí ľudia, ktorí necítia sociálne začlenenie alebo nemajú možnosť participovať na komunitnom a občianskom živote, sú náchylnejší k izolácii a prijímaniu extrémistických postojov. Kľúčovými nástrojmi v tejto prevencii sú aktivity zamerané na rozvoj kritického myslenia, vzdelávanie o demokratických hodnotách, podpora otvoreného dialógu a zapájanie mládeže do participatívnych projektov a rozhodovacích procesov.

TTSK preto kladie dôraz na budovanie prostredia, ktoré podporuje rovnosť príležitostí a aktívnu inklúziu všetkých mladých ľudí.

Cieľ: Zabezpečiť rovnaké príležitosti pre všetkých mladých ľudí a podporiť inkluzívne a bezpečné prostredie, odolné voči sociálnej izolácii a radikalizmu.

Konkrétnym výstupom bude **vytvorenie inkluzívneho a súdržného regionálneho prostredia**, v ktorom sú mladí ľudia, vrátane tých so znevýhodnením, plne integrovaní do spoločenského života, aktívne zapojení do preventívnych programov proti radikalizmu a disponujú rovnakým prístupom k príležitostiam na rozvoj svojho potenciálu.

Opatrenia:

Opatrenie 6.5.1: Podporovať inkluzívne programy pre znevýhodnených mladých ľudí: TTSK bude cielene finančne a organizačne podporovať programy, ktoré aktívne zapájajú mladých ľudí so znevýhodnením (či už sociálnym, zdravotným, alebo iným) do bežných vzdelávacích, kultúrnych a športových aktivít, čím sa minimalizuje riziko ich sociálnej izolácie.

Opatrenie 6.5.2: Podporovať vzdelávacie a komunitné aktivity, ktoré posilňujú integráciu a rovnosť príležitostí: Zameriame sa na podporu takých vzdelávacích projektov a komunitných iniciatív, ktoré priamo odbúravajú bariéry, podporujú vzájomný rešpekt a zabezpečujú prístup ku všetkým zdrojom a príležitostiam pre každého mladého človeka bez rozdielu.

Opatrenie 6.5.3: Realizovať programy prevencie radikalizmu a extrémizmu prostredníctvom vzdelávania o demokratických hodnotách: Budeme implementovať špecializované preventívne programy na školách a v komunitách, ktoré prostredníctvom neformálneho

vzdelávania a diskusií posilňujú povedomie o demokratických princípoch, kritickom myslení a odolnosti voči manipulatívnym ideológiám.

Opatrenie 6.5.4: Posilniť spoluprácu medzi školami, samosprávami a mimovládnyimi organizáciami pri integrácii znevýhodnenej mládeže: Vytvoríme funkčnú sieť a zavedieme pravidelnú koordináciu medzi kľúčovými aktérmi v regióne (školami, obcami/mestami a MVO), aby sme zabezpečili komplexnú, včasnú a efektívnu podporu pri integrácii znevýhodnenej mládeže.

6.6 Zamestnanosť mladých a podpora skupiny NEET

Zamestnanosť mladých ľudí patrí medzi kľúčové indikátory sociálnej stability a rozvoja regiónu. TTSK sa dlhodobo radí medzi hospodársky silnejšie kraje Slovenska, s relatívne nízkou mierou nezamestnanosti v porovnaní s celoslovenským priemerom. Napriek tomu však v rámci kraja existujú výrazné regionálne rozdiely a nerovnomerné rozloženie pracovných príležitostí, čo sa výrazne dotýka práve mladých ľudí vstupujúcich na trh práce.

Ponuka pracovných miest v Trnavskom kraji je geograficky nerovnomerne rozložená. Mestá ako Trnava, Hlohovec a Galanta profitujú zo širších pracovných príležitostí, ktoré sú výsledkom prítomnosti priemyselných parkov, rozvinutého automobilového a elektrotechnického priemyslu, ako aj sektora služieb. Naopak, vidiecke a menšie sídla (napríklad v okresoch Skalica alebo Dunajská Streda) sa často stretávajú s obmedzeným výberom pracovných pozícií, nižšou diverzifikáciou hospodárstva a limitovanými možnosťami kariérneho postupu priamo v mieste bydliska. Táto situácia je jedným z faktorov, ktoré prispievajú k migrácii mladých ľudí za prácou do väčších mestských centier, susedného Bratislavského kraja alebo do zahraničia.

Z pohľadu vekovej kategórie 15–29 rokov patria mladí ľudia k zraniteľnejším skupinám na trhu práce. Miera ich nezamestnanosti býva typicky vyššia v porovnaní s celkovým priemerom nezamestnanosti v regióne. Hlavnými prekážkami sú často nedostatočná odborná prax, obmedzené profesijné skúsenosti a pretrvávajúci nesúlad medzi profilom absolventov a aktuálnymi požiadavkami zamestnávateľov. Preferencia zamestnávateľov prijímať uchádzačov s relevantnou praxou sťažuje mladým absolventom vstup na trh práce, čím vzniká bariéra v podobe "začarovaného kruhu" získavania potrebných skúseností.

Ďalším faktorom je nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému a trhu práce. V kraji stále existujú odbory, ktoré neodrážajú reálne potreby regionálnej ekonomiky. Niektoré technické odbory trpia nízkym záujmom žiakov, zatiaľ čo služby a administratíva produkujú viac absolventov, než je trh schopný absorbovať. Tento nesúlad vyžaduje systematickú koordináciu medzi školami, zamestnávateľmi a regionálnou samosprávou.

TTSK má však výrazný potenciál pre rozvoj duálneho vzdelávania, ktoré je jednou z efektívnych foriem prípravy mladých na trh práce. Zapojením firiem do vzdelávacieho procesu môžu žiaci získavať praktické zručnosti priamo v reálnom pracovnom prostredí, čím sa zvyšuje ich uplatniteľnosť. Podpora tohto systému by mala byť prioritným cieľom aj v nasledujúcom období.

Okrem samotného zamestnania je dôležité venovať pozornosť aj kvalite pracovných miest, stabilite zamestnania, možnostiam odborného rastu a motivácii mladých ľudí zostať v regióne. Flexibilné formy práce, rozvoj podnikateľských zručností, startupové prostredie či sociálne podnikanie predstavujú priestor na rozvoj talentov a tvorivosť mladej generácie.

Na regionálnej úrovni sa javí ako potrebné posilniť kariérne poradenstvo na stredných školách, lepšie informovať mladých o pracovných možnostiach, programoch stáží a o možnostiach ďalšieho vzdelávania.

Mnohí absolventi odchádzajú z kraja, čím sa znižuje potenciál regionálneho rozvoja. Osobitnú pozornosť si vyžaduje skupina NEET

Cieľ: Znížiť nezamestnanosť mladých ľudí a podporiť reintegráciu skupiny NEET do vzdelávania, praxe a spoločenského života.

Konkrétnym výstupom bude **funkčný systém rýchleho návratu mladých ľudí na trh práce**, ktorý prostredníctvom úzkej spolupráce škôl a zamestnávateľov, rozvoja kľúčových kompetencií a adresného mentoringu pre skupinu NEET zabezpečí ich úspešnú ekonomickú a spoločenskú reintegráciu v regióne.

Opatrenia:

Opatrenie 6.6.1: Posilniť prepojenie stredných škôl, zamestnávateľov a inštitúcií verejnej správy: Zavedieme pravidelné platformy a mechanizmy pre efektívnu komunikáciu a spoluprácu medzi vzdelávacími inštitúciami, súkromným sektorom a verejnou správou s cieľom lepšie zosúladiť vzdelávacie programy s aktuálnymi požiadavkami trhu práce.

Opatrenie 6.6.2: Pokračovať v podpore duálneho vzdelávania, odbornej praxe a kariérneho poradenstva pre žiakov a absolventov: Budeme naďalej rozvíjať a zintenzívňovať programy duálneho vzdelávania a zabezpečíme dostatok kvalitných príležitostí pre odbornú prax a komplexné kariérne poradenstvo, čím priamo zvýšime zamestnateľnosť absolventov.

Opatrenie 6.6.3: Realizovať programy zamerané na rozvoj mäkkých a digitálnych zručností mladých ľudí: Pripravíme a zrealizujeme špecifické vzdelávacie moduly a workshopy, ktoré mladým ľuďom pomôžu nadobudnúť kritické mäkké zručnosti (ako komunikácia, tímová práca) a pokročilé digitálne zručnosti nevyhnutné pre modernú ekonomiku.

Opatrenie 6.6.4: Zaviesť mentoringové a motivačné programy pre skupinu NEET v spolupráci so školami a mimovládnyimi organizáciami: V spolupráci s partnermi vytvoríme ciele, individuálne prístupové programy kombinujúce mentoring a motiváciu, ktoré pomôžu identifikovať prekážky a efektívne včleniť mladých ľudí zo skupiny NEET späť do vzdelávacieho procesu alebo na trh práce.

Opatrenie 6.6.5: Propagovať úspešné príklady uplatnenia mladých ľudí a inšpiratívne kariérne cesty v regióne: Budeme aktívne vyhľadávať a mediálne prezentovať úspešné príbehy mladých profesionálov a inšpiratívne kariérne cesty v Trnavskom kraji, čím poskytneme pozitívne vzory a motiváciu pre ostatných mladých ľudí.

6.7 Udržateľnosť životného prostredia a environmentálna angažovanosť mládeže

Udržateľnosť životného prostredia patrí ku kľúčovým témam súčasnosti, ktoré výrazne ovplyvňujú kvalitu života budúcich generácií. Mladí ľudia sú nielen budúcimi správcami našej planéty, ale už dnes zohrávajú aktívnu úlohu pri hľadaní environmentálnych riešení.

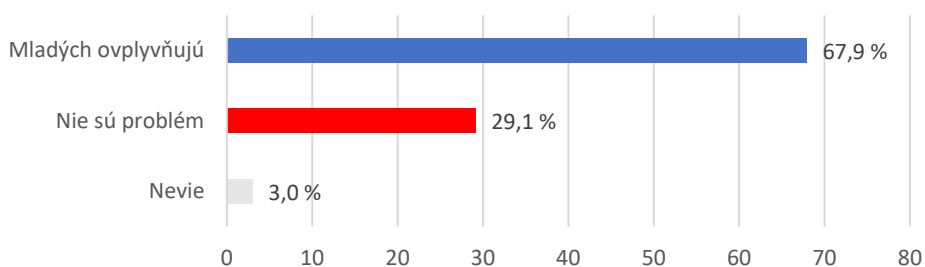
Zvyšovanie povedomia o klimatickej zmene, efektívnom využívaní zdrojov či iných aspektoch udržateľného spôsobu života je preto neoddeliteľnou súčasťou rozvoja mládežníckej politiky, čo zdôrazňuje aj Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2021-2028.

Legislatívny rámec na Slovensku, napríklad Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí, podporuje prístup k environmentálnej výchove, ktorá má viesť k osvojeniu si hodnôt a správania v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. U mladých ľudí sú tieto hodnoty kritické, keďže budú najviac zasiahnutí dôsledkami klimatickej krízy a zároveň sú kľúčovými aktérmi, ktorí môžu priniesť pozitívnu zmenu.

Potenciál mládeže je vysoký – štúdie, ako napríklad reprezentatívny prieskum IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže z roku 2021, ukazujú, že až dve tretiny stredoškolákov si uvedomujú naliehavosť klimatickej krízy a sú pripravené zaujať aktívny postoj. Súčasné politiky a programy však nie vždy poskytujú dostatočnú podporu a nástroje na pretavenie tohto presvedčenia do konkrétnych činov.

Je potrebné systematicky prepojiť formálne a neformálne vzdelávanie v oblasti globálnych environmentálnych problémov a zabezpečiť prístup k ekologickej infraštruktúre nielen v školách, ale aj v komunitných a neštátnych centrách. Efektívna environmentálna výchova si vyžaduje aj systematické vzdelávanie pracovníkov s mládežou, pedagógov a komunitných lídrov, ktorí potrebujú praktické nástroje a metodiky na realizáciu environmentálnych projektov a zapájanie mladých ľudí.

Postoje mladých ku klimatickým zmenám

Zdroj: Výskum uskutočnený NIVAM-om

Cieľ: Zvýšiť environmentálne povedomie a aktívnu participáciu mládeže TTSK na riešení problémov udržateľnosti a ochrany životného prostredia.

Konkrétnym výstupom bude **environmentálne zodpovedná mladá generácia**, ktorá má nielen hlboké vedomosti o udržateľnosti, ale vďaka odbornej podpore a vytvorenému priestoru pre participáciu sa priamo a aktívne podieľa na ekologickej transformácii a ochrane životného prostredia v Trnavskom kraji.

Opatrenie 6.7.1: Rozvoj a podpora integrovaného environmentálneho vzdelávania.

Podporovať prepojenie formálneho a neformálneho vzdelávania v oblasti environmentálnej výchovy a trvalo udržateľného rozvoja. Implementovať programy a projekty zamerané na globálne environmentálne problémy nielen na stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK, ale aj v regionálnych ekocentrách, komunitných centrách a mládežníckych organizáciách.

Opatrenie 6.7.2: Posilnenie kapacít a vzdelávanie pracovníkov s mládežou.

Zabezpečiť systematickú odbornú prípravu a tréningy pre pedagógov, mládežníckych pracovníkov a komunitných lídrov v metodikách zapájania mladých ľudí do environmentálnych aktivít, projektového manažmentu ekologických iniciatív a aktuálnych poznatkov o klimatických výzvach.

Opatrenie 6.7.3: Vytváranie priestoru pre participáciu mládeže na zelenej transformácii.

Aktívne zapájať mladých ľudí do tvorby regionálnych environmentálnych politík, strategických dokumentov a vízií týkajúcich sa zelenej transformácie TTSK. Poskytovať informačnú a metodickú podporu mládežníckym iniciatívam a projektom zameraným na ochranu prírody a ekologické riešenia v miestnych komunitách.

6.8 Spolupráca s národnostnými a etnickými menšinami v TTSK

TTSK je multikultúrnym regiónom, v ktorom vedľa seba žijú rôzne národnostné a etnické skupiny, najmä maďarská a rómska menšina. Spolužitie týchto komunít predstavuje významný rozvojový potenciál, ale zároveň aj výzvu z hľadiska sociálnej súdržnosti, vzdelávania a rovnosti príležitostí.

Cieľom krajskej politiky pre mládež by malo byť posilnenie vzájomného porozumenia, kultúrneho dialógu a aktívnej spolupráce medzi väčšinovou spoločnosťou a menšinami.

Dôležitá je podpora dvojjazyčných a interkultúrnych aktivít, projektov zameraných na spolužitie, ako aj zapojenie mladých z menšín do participatívnych a komunitných programov.

Cieľ: Podporiť inkluzívnu spoluprácu medzi mladými ľuďmi rôzneho pôvodu a kultúrnej identity v Trnavskom kraji a posilniť ich zapojenie do spoločenského a komunitného života.

Konkrétnym výstupom bude **harmonické a otvorené regionálne spoločenstvo**, v ktorom mladí ľudia bez ohľadu na pôvod či kultúrnu identitu spoločne participujú na verejnom živote, využívajú dvojjazyčné príležitosti a aktívne rozvíjajú kultúru vzájomného rešpektu a tolerance v Trnavskom kraji.

Opatrenia:

Opatrenie 6.8.1: Podpora projektov zameraných na mládež medzikultúrneho dialógu a spolužitia: TTSK bude aktívne podporovať a spolufinancovať projekty, ktoré priamo zapájajú mladých ľudí z rôznych kultúr do spoločných aktivít a posilňujú tak ich vzájomné porozumenie a súdržnosť v rámci lokálnych komunít.

Opatrenie 6.8.2: Podpora inklúzie a motivácia mladých z národnostných menšín k participácii na školskom a komunitnom živote: Budeme podporovať opatrenia zamerané na zvyšovanie motivácie a odstraňovanie bariér pre mladých ľudí z národnostných menšín, aby sa aktívne uchádzali o zastúpenie v školských parlamentoch a zapájali sa do dobrovoľníckych aktivít.

Opatrenie 6.8.3: Spolupráca so školami, centrami voľného času a MVO na tvorbe dvojjazyčných a interkultúrnych programov: Nadviažeme partnerstvá s kľúčovými inštitúciami a mimovládnyimi organizáciami s cieľom vytvárať a implementovať špecifické programy, ktoré reflektujú bilingválne prostredie a podporujú interkultúrne vzdelávanie.

Opatrenie 6.8.4: Organizácia kultúrnych podujatí a kampaní propagujúcich toleranciu, jazykovú rozmanitosť a vzájomný rešpekt: Budeme iniciovať a organizovať série kultúrnych a osvetových podujatí a kampaní, ktoré verejne propagujú hodnoty tolerance, jazykovej rozmanitosti a vzájomného rešpektu medzi všetkými obyvateľmi kraja.

7. Implementácia

7.1 Koordinácia a riadenie

Za implementáciu koncepcie bude zodpovedný Odbor školstva Úradu TTSK.

Mechanizmus vyhodnocovania implementácie

Za účelom zabezpečenia efektívnosti a transparentnosti bude proces vyhodnocovania prebiehať v týchto rovinách:

- **Priebežné monitorovanie:** Odbor školstva Úradu TTSK bude na ročnej báze zhromažďovať dáta o realizovaných aktivitách a čerpaní finančných prostriedkov vyčlenených na podporu mládeže. Tieto údaje budú porovnávané s merateľnými ukazovateľmi stanovenými v akčných plánoch.
- **Výročná správa o stave mládeže:** Raz ročne bude vypracovaná súhrnná správa, ktorá zhodnotí napĺňanie cieľov koncepcie. Táto správa bude predkladaná na rokovanie Komisie pre školstvo a mládež Zastupiteľstva TTSK.
- **Participatívne hodnotenie:** Do procesu vyhodnocovania bude zapojený **Krajský mládežnícky parlament TTSK**, čím sa zabezpečí priama spätná väzba od cieľovej skupiny – mladých ľudí.
- **Záverečné hodnotenie (Ex-post):** Po uplynutí časového rámca koncepcie bude vykonaná komplexná analýza dopadov, ktorá poslúži ako východisko pre tvorbu strategického dokumentu na ďalšie obdobie.

7.2 Partneri a spolupráca

Kľúčovými partnermi v rámci územnej pôsobnosti TTSK budú:

- všetky stredné školy pôsobiace v územnej pôsobnosti TTSK (vrátane štátnych, súkromných, cirkevných škôl, konzervatórií a gymnázií), pričom prioritne sa zameriame na tie v priamej zriaďovateľskej pôsobnosti kraja,
- mestá a obce,
- mládežnícke organizácie a centrá voľného času,
- neziskové a dobrovoľnícke organizácie,
- súkromný sektor (v rámci CSR programov).

7.3 Časový rámec

- krátkodobé ciele (2026–2027): vytvorenie koordinačnej štruktúry, základnej siete partnerov, projekty,
- strednodobé ciele (2027–2028): rozšírenie aktivít, zavedenie regionálnych programov, prepojenie so školami,
- dlhodobé ciele (2026–2030): stabilizácia systému práce s mládežou, trvalá udržateľnosť.

7.4 Financovanie

Priame financovanie sa bude týkať škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti v TTSK a bude zabezpečené kombináciou dostupných zdrojov:

- rozpočet TTSK,
- národné grantové výzvy (MŠVVaM, MCRAŠ SR),
- fondy EÚ a regionálne projekty,
- partnerstvá so súkromným sektorom (dary určené darovacími zmluvami, príjmy z reklám, iné zdroje).

8. Záver

TTSK vníma rozvoj mládeže ako strategickú investíciu do budúcnosti regiónu.

Cieľom tejto koncepcie je poskytnúť rámec, ktorý umožní mladým ľuďom naplno rozvinúť svoj potenciál, získať zručnosti pre život, budovať komunitu a cítiť sa súčasťou spoločenského diania v kraji.

Rozvoj mládeže je spoločná zodpovednosť – samosprávy, škôl, rodiny, organizácií aj samotných mladých ľudí. Úspech tejto koncepcie bude závisieť od spolupráce, otvorenosti a ochoty všetkých partnerov pracovať pre spoločný cieľ – silnú, aktívnu a zdravú mladú generáciu Trnavského kraja.

Prílohy

Stredné školy

V Trnavskom kraji bolo v školskom roku 2024/2025 spolu 21 gymnázií a stredných športových škôl. Z celkového počtu bolo 15 v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK, 2 cirkevné a 4 súkromné gymnázia. Najviac bolo v okrese Dunajská Streda (7). Okres Trnava mal 5, Galanta 4 a Piešťany mali 2 gymnáziá a stredné športové školy. V okresoch Hlohovec, Senica a Skalica bola 1 škola tohto typu.

Počet žiakov na gymnáziách a stredných športových školách od prípravného do 8. ročníka bolo k 15.09.2024 spolu 6 515, z toho bolo 3 695 dievčat. Novoprijatých do 1. ročníka bolo 1 436, z toho bolo 828 dievčat. Absolventov za minulý školský rok bolo 1 260 a z toho bolo 720 dievčat. Z celkového počtu 21 škôl bolo s vyučovacím jazykom slovenským 9 škôl, s vyučovacím jazykom maďarským 5 škôl, 1 škola s vyučovacím jazykom anglickým a na 6 školách je slovenský a anglický bilingválny program.

Tabuľka č.1a : Gymnáziá a stredné športové školy k 15. 9. 2024

Okres/Kraj	Spolu		Gymnáziá - štátne			Cirkevné gymnáziá			Súkromné gymnáziá		
	Školy	Žiaci	školy	žiaci	učitelia	školy	žiaci	učitelia	školy	Žiaci	Učitelia
Dunajská Streda	7	1 649	5	1 317	133	0	0	0	2	332	29
Galanta	4	987	3	856	73	0	0	0	1	131	13
Hlohovec	1	335	1	335	29	0	0	0	0	0	0
Piešťany	2	830	2	830	77	0	0	0	0	0	0
Senica	1	440	1	440	37	0	0	0	0	0	0
Skalica	1	345	1	345	31	0	0	0	0	0	0
Trnava	5	1 929	2	1 157	93	2	609	52	1	163	25
TTSK	21	6 515	15	5 280	473	2	609	52	4	626	67

Zdroj: ŠÚ SR, [sv5003rr]

Tabuľka č.1b : Gymnázia a stredné športové školy k 15. 9. 2024

Kód okr.	Názov školy a adresa	Jazyk školy	Počet žiakov v prípravnom - 8. ročníku		Novoprijatí do 1. ročníka		Odbor . výcvik a prax	Absolventi za min. rok	
			spolu	ženy	spolu	ženy		spolu	ženy
201	Spoj. škola Dunajská Streda, Gyulu Szabó 21	maďarský	728	195	259	59	609	193	42
201	Súkr. SOŠ ADVENTIM Dunajská Streda, Komenského ulica 1219/1	slovenský - maďarský	192	85	90	44	192	62	35
201	Spojeá škola, Dunajská Streda, Námestie sv. Štefana 1533	maďarský	362	194	96	58	362	78	45
201	Gymnázium L. Dúbravu, Dunajská Streda, Smetanov háj 285/8	slovenský	243	123	47	25	0	44	18
201	Gymn. I. Madácha s VJM, Šamorín, Slnčná 2	maďarský	203	104	41	19	0	39	17
201	Gymn. ako o. z. Spoj. Škola, Šamorín, Slnčná 2	slovenský	261	132	48	24	0	0	0
201	Súkr. gymn. ako o. z. súkromne, Šamorín, Záhradnícka 1006/2	Anglický	106	56	18	14	0	32	18
202	Súkr. bilingválne GYM Galanta, Hodská 10	Slov. a angl. bilingvál.	131	87	25	17	0	20	14
202	Gymnázium J. Matúšku, Galanta, Štvrť SNP 1004/34	slovenský	324	182	65	44	0	56	27
202	Gymn. Z. Kodálya s VJM, Galanta, Štvrť SNP 1004/34	maďarský	310	181	67	39	0	65	38
202	Gymnázium V. Mihálíka, Sereď, Kostolná 119/8	slovenský	222	120	43	23	0	40	20
203	Gymnázium Ivana Kupca Hlohovec, Komenského 13	slov. a angl. bilingvál.	335	187	70	39	0	65	33
204	Gymnázium P. Coubertina Piešťany, Nám. SNP 9	slov. a angl. bilingvál.	586	325	120	65	0	112	69
204	Gymnázium J. B. Magina Vrbové, Beňovského 358/100	slov. a angl. bilingvál.	244	176	53	42	0	40	27

Kód okr.	Názov školy a adresa	Jazyk školy	Počet žiakov v prípravnom - 8. ročníku		Novoprijatí do 1. ročníka		Odbor . výcvik a prax	Absolventi za min. rok	
			spolu	ženy	spolu	ženy		spolu	ženy
205	Gymn. L. Novomeského, Senica, Dlhá 1037/12	slovenský	440	269	95	54	0	85	45
206	Gymnázium F.V. Sasínka, Skalica, Nám. slobody 3	slovenský	345	190	74	48	0	71	41
207	Gymn. Angely Merici, Trnava, Hviezdoslavova 10	slovenský	438	249	88	51	0	87	60
207	Spoj. Škola, Trnava, Jána Bottu 31	slovenský	476	268	121	72	0	99	50
207	Arcibiskupské gymn., Trnava, Jána Hollého 9	slovenský	171	72	54	17	0	25	7
207	Súkr.Gym. BESST Trnava, Limbová 6051/3	slov. a angl. bilingvál.	163	88	40	24	0	25	13
207	Gymnázium J. Hollého Trnava, Na hlinách 7279/30	slov. a angl. bilingvál.	681	408	138	79	0	140	90

Zdroj: Centrum vedecko-technických informácií SR, https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/statistiky/statisticka-rocenka-publikacia/statisticka-rocenka-zakladne-skoly.html?page_id=9574

V Trnavskom kraji bolo v školskom roku 2023/2024 spolu 41 stredných odborných škôl (ďalej len SOŠ), z toho bolo 12 v okrese Trnava, 8 v okrese Dunajská Streda, 6 v okrese Piešťany, 5 v okresoch Galanta a Skalica. V okrese Senica boli 3 a v Hlohovci 2 SOŠ. Z celkového počtu SOŠ bolo 30 SOŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK, 1 cirkevná a 10 súkromných SOŠ. Spolu v SOŠ bolo 14 334 žiakov, z toho 30 štátnych SOŠ navštevovalo 11 478 žiakov, v jednej cirkevnej SOŠ bolo 536 žiakov a v 10 súkromných SOŠ bolo 2 320 žiakov. Z celkového počtu 14 334 žiakov bolo 13 425 žiakov denného štúdia. V SOŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK bolo 1 008 učiteľov, 36 bolo v cirkevnej a 246 učiteľov v súkromných SOŠ.

Tabuľka č. 2: Stredné odborné školy podľa okresu a zriaďovateľa k 15. 9. 2024

Okres/Kraj	Spolu		SOŠ – v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK			Cirkevné SOŠ			Súkromné SOŠ		
	Školy	Žiaci	Školy	žiaci	Učítelia	školy	žiaci	Učítelia	školy	žiaci	Učítelia
Dunajská Streda	8	2 099	4	1 296	139	0	0	0	4	803	96
Galanta	5	1 285	3	846	69	0	0	0	2	439	45
Hlohovec	2	432	2	432	45	0	0	0	0	0	0
Piešťany	6	2 303	6	2 303	204	0	0	0	0	0	0
Senica	3	1 020	2	810	68	0	0	0	1	210	31
Skalica	5	1 397	4	1 150	106	0	0	0	1	247	28
Trnava	12	5 798	9	4 641	377	1	536	36	2	621	46
TTSK	41	14 334	30	11 478	1 008	1	536	36	10	2 320	246

Zdroj: ŠÚ SR, [sv5004rr]

Priemerný vek obyvateľov v Trnavskom kraji v roku 2024 bol 43,11 rokov. Priemerný vek u mužov v kraji bol nižší (41,60) ako u žien (44,57), rovnako ako vo všetkých okresoch kraja. V porovnaní okresov bol najvyšší priemerný vek obyvateľov v okrese Piešťany. Najnižší priemerný vek bol okrese Dunajská Streda (42,56).

Tabuľka č. 3: Počet obyvateľov podľa pohlavia

Okres/Kraj	Pohlavie	2024
Trnavský kraj	Spolu	Priemerný vek obyvateľa (Rok) 43,11
	Muži	41,60
	Ženy	44,57
Okres Dunajská Streda	Spolu	42,56
	Muži	41,15
	Ženy	43,89
Okres Galanta	Spolu	43,06
	Muži	41,40
	Ženy	44,66
Okres Hlohovec	Spolu	43,63
	Muži	42,16
	Ženy	45,05
Okres Piešťany	Spolu	44,87
	Muži	43,15
	Ženy	46,48
Okres Senica	Spolu	43,17
	Muži	41,70
	Ženy	44,61

Okres/Kraj	Pohlavie	2024
Okres Skalica	Spolu	43,02
	Muži	41,54
	Ženy	44,48
Okres Trnava	Spolu	42,71
	Muži	41,24
	Ženy	44,11

Zdroj: ŠÚ SR, [om7102rr]

Celkový počet obyvateľov kraja, ktorý v čase sčítania predstavoval 566 008 osôb, vykazuje vysokú mieru heterogenity, čo je pre tento región historicky a geograficky príznačné.

Dominantnou je slovenská národnosť (73,08 %), nasledovaná početnou maďarskou národnostnou menšinou (20,46 %), ktorá tvorí významný pilier spoločenského a kultúrneho života v kraji. Ostatné tradičné menšiny, ako česká a rómska, dopĺňajú mozaiku obyvateľstva v menších, ale stabilných podieloch.

Dáta v tabuľke zároveň reflektujú otvorenosť kraja a vplyv medzinárodnej mobility. V regióne žije viac ako 30 ďalších identifikovaných národností, medzi ktorými majú najvýraznejšie zastúpenie obyvatelia hlásiaci sa k ukrajinskej, vietnamskej, ruskej či rumunskej národnosti. Hoci sa počty osôb v jednotlivých minoritných kategóriách pohybujú v desiatkach až stovkách, ich prítomnosť podčiarkuje multikultúrny charakter kraja a potrebu inkluzívneho prístupu v regionálnej politike, vrátane práce s mládežou. Podiel obyvateľov s nezistenou národnosťou (4,76 %) predstavuje štatistickú odchýlku, ktorá je v súlade s celoslovenským trendom pri spracovaní údajov SODB 2021.

Tabuľka č. 4: Národnostná štruktúra obyvateľstva v Trnavskom samosprávnom kraji

Národnosť	Počet	Národnosť	Počet	Percent
slovenská	413620	slovenská	413 620	73,08%
maďarská	115831	maďarská	115 831	20,46%
nezistená	26927	česká	3 478	0,61%
česká	3478	rómska	1 958	0,35%
rómska	1958	iná, nezistená	31 121	5,50%
iná	869	Celkom	566 008	100,00%
vietnamská	339			
ruská	321			
rumunská	276			
poľská	239			
nemecká	231			

Zdroj: ŠÚ SK, SODB 2021

srbská	231
rusínska	150
moravská	127
talianka	122
bulharská	95
chorvátska	71
rakúska	68
čínska	63
židovská	60
francúzska	60
anglická	54
albánska	51
turecká	32
kórejská	25
grécka	17
iránska	17
sliezka	16
írska	9
kanadská	3

Celkový počet osôb v tejto vekovej kategórii v rámci kraja predstavuje 178 504 obyvateľov, čo tvorí kľúčovú cieľovú skupinu pre predkladanú koncepciu.

Z hľadiska národnostnej identity dominuje slovenská národnosť (74,17 %) s počtom 132 392 mladých ľudí. Druhou najpočetnejšou skupinou je maďarská národnostná menšina, ku ktorej sa hlási 31 443 mladých osôb (17,61 %). Tieto údaje podčiarkujú dôležitosť bilingválneho prístupu a multikultúrneho vzdelávania v rámci mládežníckej politiky kraja. Ostatné tradičné menšiny, ako rómska (961 osôb) a česká (420 osôb), predstavujú stabilnú súčasť demografickej mozaiky mladých v našom regióne.

Dáta zároveň poukazujú na rastúcu diverzitu mladého obyvateľstva v dôsledku medzinárodnej mobility. V kategórii do 30 rokov sú v kraji zastúpené desiatky ďalších národností, pričom najpočetnejšiu skupinu tvoria mladí ľudia s ukrajinskou (171), vietnamskou (126) a srbskou (90) národnosťou. Prítomnosť mladých ľudí z krajín ako Taliansko, Poľsko, Čína či Francúzsko, hoci v menších počtoch, potvrdzuje otvorenosť kraja a jeho atraktivitu pre mladé rodiny a študentov zo zahraničia. Skupina s inou alebo nezistenou národnosťou (spolu 13 288 osôb) tvorí 7,44 % podiel, čo zodpovedá metodike spracovania údajov na celoslovenskej úrovni.

Tabuľka č. 5: Národnostná štruktúra populácie do 30 rokov v TTSK

Národnosť	Počet
slovenská	132392
maďarská	31443
nezistená	12206
rómska	961
česká	420
iná	217
ukrajinská	171
vietnamská	126
srbská	90
ruská	82
rumunská	80
nemecká	52
talianka	33
poľská	32
anglická	24
rusínska	23
čínska	21
chorvátska	20
rakúska	20
židovská	18
francúzska	14
albánska	12
bulharská	11
moravská	11
sliezska	8
turecká	6
írska	6
iránska	3
grécka	2

Národnosť	Počet
slovenská	132 392
maďarská	31 443
rómska	961
česká	420
iná, nezistená	13 288
Celkom	178 504

Zdroj: ŠÚ SK, SODB 2021